

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyílttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Uj helyzet előtt.

Székelyudvarhely, jun. 23.

Hosszu szünet után végre ismét megnyílik az országgyűlés. Rövid néhány hónap és milyen változás. Az elsőből lettek az utolsók és az utolsókból az első. Az a kormány, a melynek a feloszlatott országgyűlésen pártja alig volt, most egy hatalmas többségre támaszkodhatik, míg ellenben az a párt, mely a koalíciós kormányzást megakasztotta s mint többség jogot formált arra, hogy rábizassék az ország kormányzása, ma törpe minoritás.

De nem csak azért lesz más arculata az új képviselőháznak, mint volt a réginek, mert a kik ott alul voltak, itt felül lesznek, s a kik ott felül voltak, itt alul kerülnek, hanem az ugynevezett 67 és ugynevezett 48 szempontjából is. A régi házban nagy többségben voltak azok, kik magukat negyvennyolcasoknak nevezték, s velők szemben az ugynevezett hatvanhetesek alig rugtak százharmincz főre. Az új házban ellenben maga a hatvanhetes kormánypárt több mint kétszázötven főre rug, míg ellenben a negyvennyolcas pártok és a negyvennyolcas pártonkívüliek összesen alig hogy százan vannak. Az alkotmánypárt fölbomlott. A néppárt pedig most kevesebb taggal dicsekedhetik, mint a pártonkívüliek csoportja és a változott viszonyok között megfogyatkozott állapotában alig lesz képes magára vonni a közfigyelmet. A nemzetiségiek pedig ma már oly kevesen vannak, hogy

mint párt tekintetbe sem jönnek, s ha az ő számuk után lehetne megítélni közdolgoinkat, azt kellene mondanunk, hogy Magyarországon már meg van oldva a nemzetiségi kérdés.

A most megnyíló országgyűlésen a nemzeti munkapárt hivatkozni fog majd a nemzet itéletére, mely a függetlenségi irányzat ellen és a hatvanhetes alap föntartása mellett nyilatkozott. A függetlenségi pártok pedig kénytelenek meghajolni a nemzet itélete előtt, mely a régi ház megalakulása előtt annyira a függetlenségi irány javára döntött, hogy szinte azt hitte már mindenki, ez az irány egy föltartóztathatatlan áramlat, melyet nem letörni, hanem csak visszaszoritani is nem lehet többé. S ime, nem csak visszaszorult, hanem le is tört, mert önmagában is meghasonlott s együtt is csak jelentékeny kisebbségnek, de nem félelmesen nagy ellenzéknek nevezhető. A nemzetek itélete nem következetes, hanem változó. A tömegek szeszélyét soha sem lehet kiszámítani s a kit ma fölkap a népszerűség, holnap a sárba rántja az elégedetlenség és a kit ma megvetéssel emlegetnek, holnap feledik hibáit vagy bűneit s vállára ragadja a tömeg.

Az új többség, sőt az összes hatvanhetesek azonban nem a tömeg változó szeszélyére, hanem a nemzet itéletére fognak hivatkozni. A függetlenségi kisebbség pedig aligha fogja mondhatni, hogy nem respektálja ezt az itéletet.

Hiszen ha mélyebben pillantunk bele a magyar néplélekbe, könnyű fölismerni a kedve változása okát. A függetlenségi párt egykori több-

ségrejutásának a nyitja az a reménység volt, hogy ha a függetlenségi ellenzék mint kisebbség is képes volt energikus föllépésével nemzeti eredményeket elérni, még inkább képes lesz arra mint többség. A fordulat oka pedig a reményekben való csalódás volt, mert azt kellett látnunk, hogy a függetlenségi párt mint többség nem csak a teljes függetlenséget nem volt képes kivívni, hanem még a hatvanhetes alapon biztosítható sikerek is veszélyeztetve voltak az ő uralma alatt, mivel a nemzet ellenségei tömörültek s mivel a pártokban hiányzott az az összetartás, a kormányban pedig hiányzott az a szolidaritás, a mely nélkül mint párt és kormány energikusan állást az ellenséges törekvésekkel szemben el nem foglalhatott. Visszaállítani törekedett tehát a választóközönség azt az állapotot, a mely azelőtt fönnállott, azt az állapotot, a melyben a kormány erős ellenzéki ellenőrzés alatt állván, kénytelen volt vívmányokat hozni, hogy hatalmi súlyát a nemzettel szemben föntarthassa.

Most, az országgyűlés megnyitásának a küszöbén tehát a helyzet az, hogy az ország közvéleménye a hatvanhetes többségtől a Deák Ferencz hatvanhetes alapjának a megvédelmzését várja, nem a negyvennyolcasok ellen, a kik mint kisebbség ennek az alapnak nem árthatnak, hanem a birodalmi egységre törekvő *bécsi körök ellen*, kik a dualizmus helyére a trializmust, Magyarország belkormányzati függetlensége helyére pedig a Bécsből való kormányzást akarják léptetni. A kisebbségtől, az ellenzékétől pedig

Petőfi tanulmányok.*

Irtá *Hartmann János.*

Petőfi királya a nyugtalan vándor-bohémekek, kiben a Tinódiak, Balassik kősa ösztöne ujra éledt. „Költményeinek keletéből meg lehetne tanulni Magyarország földrajzát!” Innen van, hogy szereti mindazt, amiben bármely elemét találja fel e kőbor kedvnek, hányt-vetett szabad életnek. Barabás cigányait vonzón rajzolja s szeretettel hevül a betyáromantikáért. Gyakran megüdvözi a vándorfelhőköt, „lelki rokonait”, melyek mindig új s új alakot váltanak. Részvétellel nézi a fázó, éhező farkasokat, de megüdvözteti, hogy szabadok. Szinte haragszik a Tisza-szabályozásért, mely szárnyát szegte a folyó ragényes kalandozásainak. Még az Erdei lak népének életében is megérezte a szabadság tiszta levegőjét. Ezzel szemben a nyárspolgári erőnyeket természetesen nem tartja nagy tiszteletben. A takarékoságot csak „pénz fogyasztán” fogadja meg; mikor pénze jön: „hegyen-völgyön lakodalom”. A türelem a „szamarak s birkák dicső erénye”; a rendes élet megölné: költő, tehát „költőileg kell végig rohannia az élet-uton”. Aztán az az ostoba falusi nép! A buzáról, gyapjuról, krumpli-árakról fecsegő táti s „még az irodalomról is beszélő mámi, kinek könyvtár disze Szigvárt, Kártigám!” A józanságot annyira prózainak tartja, hogy ha már életben nem lehetett, költeményeiben kellett korhelyé válnia. Ha nem csalódunk, Tompával történt meghasonlásának egyebekben kívül lélektani oka is éppen az, hogy több nyárspolgári vonásra bukkant a nyugodt életű költőben. „Aki

Gömörben jár, el ne mulassza Murány omladékait megnézni, de magával ne vigye Tompa Mihályt, mert ő aludni fog és hortyogni, aludni és hortyogni... s e hortyogást még koporsótokban a föld alatt hallani fogjátok, hallani az örökkévalóságon keresztül!” (Utirajzok.)

Az ilyen élet és világnézet mindenesre érdekesebb, mint az u. n. „okos”, mértékletes, önmegtartóztató. Több s izgékonnyabb tápot ad képzelőműnknek. Petőfivel szemben azonban — s ez még kivételesebb — az erkölcsi szempontnak is különös szerecséje van. Ha a fiatal lélek vágyón nézi könnyelműségét, a komoly nevelő rámutat a mozzanatra, melyben költőnk szüleit pénzsel segíti nyomorában. Ha az akadémikuskodó hálátlannak bélyegzi Vörösmartyval szemben: az elvek embere duzzadó önértéssel figyelmeztet elvei szentségére. Szeles, megbízhatlan a barátságban? Aranyhoz állandóan szeretettel ragaszkodott. Öntelt volt? Kevély? Fönnhézajzó? Első sietett megosztani dicsőségét költőtársával. Csapodár a szerelemben? Tűnő érzései költői ábrándok valának; igazi szerelméhez „élte végéig” hű maradt. Tivornyázó? Csak költeményeiben. Az életben szinte tulzott mértékletesség jellemző. Rossz diák volt? Csak tréfa. A valóságban „diligenter frequentálta” iskoláit s magánzorgalomból tanult meg három nyelvet. És megszólal a sovén nemzeti érzés: „Szerethette-e valaki szilajabban hazáját?” „A világszabadságról álmadozott,” felel a szocialista. Petőfiben így ifjú és agg, férfi és nő, csél-csap fiatalosság és szemüveges erkölcsi látás, sovén érzés és szocializmus egyképpen támpontot talál, hogy valami tiszteletreméltóra hivatkozzék benne. Egyénisége dus asztalt terít, melyen együtt lakomázik a legkülönbözőbb izlés s a sok színű közönség végül lelkes ködszöntőben ünnepli a vendéglátót.

Vegyük hozzá, hogy a bohémének inkább erényei voltak meg benne, mint gyöngeségei. A végletek embere, de — ha lehet e kifejezést használni — a becsületes végleteké. Végletekig megy a barátságban: Aranyt nagyobbak mondja önmagánál; végletekig a szerelemben: egész pályáján, minden körülmények között, szőkét, barnát egyaránt szeret. A szerelemben sem a polgári szerelem az övé: egyszer egy ravatalon fekvő lányt szeret meg, máskor a színpadi kuliszák mögöl éjjel sietne a paphoz, végül egy várkastély lányát ugyszólván megzökteti. Végletekig megy a demokráciában: a Battyány és Károlyi grófnőkhöz, sőt a Teleki Sándorhoz irt verseket is kihagyta gyűjteményéből. Végletes a gyűlöletben: a köztársaság megalapítását akasztáson kezdené. Végletekig megy vonzalmában a színészethez: teljes kudarcza után is visszasírja; végletes a színi bírálatban s a költőkről mondott itéletében: Goethe szíve „békaos” s Beranger „a világ legnagyobb költője”; végletekig megy a szabadságszeretben: meghal érte.

Lángelmével párosulva e tulajdonok szokatlan fényt nyerne: varázserejük van. A közönséges ember szereti a különczködést, bizarrt, rendkívülit, ha érdekeit nem látja veszélyeztetve vele. Képzelve kedvelt hősté telegatja lehetetlen vonásokkal — a saját gyönyörűségére. Petőfi életének érdekességével s ha halálának rendkívüliségével fenséges tűzijátékot gyújtott ugyan a képzelőnek: de még ez nem volt elég. A halál, bármily szép is: befejezett. Képzelmünk tovább akarta a játékot, elhurcolta a költőt Szibériába, majd — az életben oly sokat bujdosót — bujdosóvá tette halála után is. De a költő ez egyszer okosabb volt, mint a más ürméből kéjt ivó nyárspolgári fantázia óhajta: nem jött vissza a tapsra s kihívásra. A „vég” azonban így

* Műtatvány szerzőnek Franklin-társulat kiadásában most megjelent könyvéből.

elvárja a nemzet, hogy a kormányt engedje kormányozni, az országgyűlést engedje dolgozni, de a mellett szigorúan ellenőrizze a kormányt, hogy jól végzi-e a dolgát, a nemzet javára munkálkodik-e, avagy csak párt hatalmi érdekekben, hogy a Deák Ferencz hatvanhetes alapját védi-e, avagy a birodalmi egység vizein evez.

Ha tehát a nemzeti munkapárt biztosítani akarja a maga számára a nemzet kedvező ítéletét, a melyre most szeret büszkén hivatkozni, ha meg akarja tartani kezében a hatalmat, a melyet sikerült kezébe kerítenie; ha lehetetlenné akarja tenni az obstrukciót, a melytől a nemzet jövőjét, a békés nemzeti munkát és a maga hatalmi állását félti: kötelessége a valódi magyar hatvanhetes alapot megvédenie és kiépítenie; nemcsak parlamenti munkát, hanem *nemzeti irányú parlamenti munkát kell végeznie*; nem csak áldozatokat kell követelnie a nemzettől, hanem az áldozatok *nemzeti ellenértékét* is meg kell szereznie. A nemzet kedvező ítélete nem csak jogokat ad a többség kezébe, hanem köteleseket is ró rá a nemzettel szemben s csakis e köteleseknek hű teljesítése teheti erkölcsi lehetetlenséggé az ellenzékre nézve az obstrukció fegyverének az igénybevételét és biztosíthatja a békés parlamenti munkát s a hatvanhetes alapozó való ragaszkodást.

Viszont ha az ellenzék a közbizalmat ismét meg akarja nyerni; ha kisebbségéből féltelmes ellenzékévé s az országgyűlési ciklus lejártaival ismét többséggé és kormányzó párttá akar nőni: nem botrányok hajhászásával, sem ok nélküli obstrukciókkal érheti el, de elérheti a kormány szigorú ellenőrzésével, az érvek súlyával, az országgyűlési viták színvonalának emelésével és a nemzet érdekeinek szem előtt tartásával.

Most, az országgyűlés megnyitásának küszöbén aggódva és reménykedve várjuk, hogy mit mond a trónbeszéd és mit hoz a jövő. Ha a nemzeti munkapárt tanul a szabadalvú párt sorsából s ha a függetlenségi párt nem a hatalmi

szempontot, hanem az ország érdekét tartja szem előtt s tanul a koalíció sorsából, akkor reméljük, hogy a koalíció sikereit nem fogja semmivé tenni az új alakulás, hanem a nemzet javára olyan parlamenti munka fog következni, mely ha áldozatokat kíván is a nemzettől, az áldozatok ellenértékét is megszerzi és gyümölcsözteti a nemzet javára.

Ellenkező esetben azonban ezt az országgyűlést fogja terhelni a felelősség a történelem előtt, hogy párt hatalmi érdekből fölládozta a nemzet érdekét s hitelvesztette tette az alkotmányt és a parlamentárizmus intézményét. **Dr.**

BELFÖLD.

Székelyudvarhely, június 26.

Két éves szolgálat. Bankszabadalom.

Egy pártönkivüli politikus közli velünk:

A honvédelmi miniszteriumban egyre tart az új véderőtörvény szövegezésébe fölött való szaktanácskozás. A szövegezés fölött konferálnak. Maga a tartalom, a véderő reformja, voltaképpen már rég tisztázott dolog úgy a katonai, mint a politikai körökben. Kétéves katonai szolgálat az alap. A békelétszám fentartásához tehát másfél annyi ujonczot szednek, mint eddig. Ez azonban a hadkötelesekkel szemben nem jogsérelem, — mert a védkötelezettség törvényeink értelmében általános — hanem csak a törvényszabta tehernek fokozottabb megosztása. Eddig is besoroztak minden alkalmas férfiembert, csak hogy a besorozottak közül több jutott a póttartalékba, mint a mennyit a kétéves szolgálat behozatala után a póttartalékba helyezhetnek. Egészen más a költségkérdés. Mert a reform a fegyveres erőnek teljesen kiképzett, mondjuk első harczvonalba viheto elemek lényegesen szaporítja, ezeknek a póttartalékosoknál sokkal alaposabb kiképzése meglehetősen kiadással jár. Hogyha ezt a költségösszeget mérlegkarra dobjuk, akkor kétségtelen, hogy a mérleg másik karját a hadvezetőség sulyozza és itt kerülnek sorra az ugynevezett „nemzeti koncessziók”, a melyek értesülésünk szerint kétségtelenül jelentkezni is fognak. A honvédtüzsérg megiszervezését nem sorozzák a „koncessziók” közé. Erről később az új honvédségi törvény fog intézkedni. Hogy mikor kerül az új védtörvény az országgyűlés elé, azt a parlamenti helyzet állapítja meg; de egész bizonyosságra vehető, hogy a jövő év folyamán a választójogi reformot megelőzőleg már benyújtják és a lehetőséghez képest el is

intéztetik. Az idén két rendes ujonczlétszámot kérnek; egyet most, az idei évre, egyet ősszel a jövő esztendőre.

A képviselőház a jövő hónap első napjaiban kezdi meg a rendes munkát. Targyalja a feliratot, ha a vita szélesebb medret ölt, akkor ezt megszakítják s következik az indemnitás, ujonczlétszám, román szerződés, népszámlálási törvényjavaslat.

Lukács László pénzügyminiszter legutolsó bécsi kihallgatásán sok mindenről volt szó, a miről nem értesítették a nagy nyilvánosságot. Szó volt többek között a bankszabadalom meghosszabbításáról is, a mi a választások váratlan eredménye után szintén a legaktuálisabb kérdések közé került.

Az Osztrák-Magyar Bank szabadalma tudvalevőleg az év december 31-én jár le és ha a két kormány odáig befejezett tényeket akar, ugy nagyon kell siettetnie a tárgyalásokat. Az érdemleges tanácskozások szeptember hóban fognak megkezdődni.

Elvben már döntöttek a pénzügyminiszterek, a kik abban állapodtak meg, hogy nem költnek bankprovizoriumot, hanem tekintettel a megváltozott politikai helyzetre, mindjárt a végleges szerződés megállapításába fognak.

A szerződés azonban ezuttal nem terjedne tiz esztendőre, hanem a vámszerződéssel egyidőben, vagyis 1917-ben járna le, mert a kormány a két lejárati időre való fixirozását óhajtja.

Megyei politika.

Az „Udvarhelyi Híradó“ mult számában fenti czimvel egy hozzánk intézett levelet közöltünk le. A levél élénk viszhangot váltott ki megye szerzte, mit bizonyít az a körülmény, hogy a napokban a megyei közéletnek két tekintélyes tagjától ugyancsak ezen szellemben kaptunk sorokat.

Nem kívánunk ismétlébe bocsátkozni, s így ezért csak röviden összefoglalva ismertetjük a levelekből kiolvasható azon hangulatot, mely immár — megállapítható — az egész megye közönységét pártkülömbőség nélkül uralja. És ez: a béke hangulata. Udvarhelyvármegyének végzete, hogy minden évben kerül elő olyan valami, a mely a kedélyeket lecsendesedni nem engedi. És aztán ez a visszamaradt egyenletlenség, frakciókra való tagozódás az oka, hogy Udvarhelyvármegye, a székely anyavármegye, a székely megyék közt legutolsó helyre került, gyermekei: a szomszéd székely megyék minden tekintetben tulszárnyalták. Sajnos, most, amikor a kormány olyan előszeretettel hangoztatja a „munkát“, ebben a vármegyében még ott sem tartunk, hogy a visszamaradt gravameneket elüntetni igyekezzünk. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy egyesek, csakis politikából kifolyólag, még ma is sem

is megnyugtatóan „érdekes“ volt, „mert megjósolá“. S Petőfi születésének egy ideig vitás körülményével, kalandos életével, szokatlan életnézetével s nagy-szerű halálával ekkép egyaránt fészket az érdeklődésben.

De figyelemre méltó, hogy költőnk végleges tulajdonságai mellett is alapjában egészséges lélek Alig van nagyobb lírai költő, kinek lelke „rökon ne lenne a pokollal“. Kegyes életiroknak sok szelleme-ségét emésztette fel nagy emberek hibáinak palástolása, vagy mentegése. Mennyit mosták Heine szennyeseit, Byron szilaj baklővéseit! Ékes magyarázatok sietnek igazolására Leopardi pártos világnézetének; gyámolítják Csokonai könnyelműségét; szépitgetik Baudelaire és Verlaine kóros tobzódásait; enyhítik Poe förtelmes életét. Petőfi nem szorul védőügyvédre. Bármily rendkívüli is élete, kiemelkedőbb mozzanatai mégis belleillenek az átlag polgárerkölcsi felfogás kereteibe. Amit a kőbor diák mulasztott, jóvá teszi benne az autodidakta s végre is megbízható állást töltve be, házas élettel végződnek szerelmei. Egészesen a humora, tréfiája, lelkesége; szep-lőtlen a szerelme, meghitt a barátsága; és bár kivételes, de ép honszerelme. S költészetében még egészségesebb. A „szentegyházba“ lépve sok különczkódását künnefejté; „hőbortos“ eredetiségei lehámolttak a muza csókjára.

S mily bátor volt életben, költészetben egyaránt! Ahol mindegyikünk megörbed, ő mint katona is sugár, pánczélos, törhetetlen. A tömegemberre mi sem hat annyira, mint a koczkázató bátorság, mert a legkeményebbünkben is szunnyad valami a szófogadó „jó“ fiúból, a ványadt fogu bestiából, ki érzi satnyaságát. Már a dajka szabályozza csemetekorunk étrendjét s szoktat az akaratlansághoz. A gyermek egyebet sem hal a „nem szabad“-nál; a nevelő erkölcsi lecckéiből engedelmesség a tanúsága a síhedernek; az ifjúnak dicéret jutalmazza simulékony-ságát, az élet okonak mondja engedékenységet s a föllebvaló „jó modor“-nak dicérei szolgálai alázatát.

Egész nevelésünk az egyeni akarat megfojtására tör s az „állatot“ addig veri bennünk, míg az ember is velepusztul. S lesz belőlünk „jó lélek“, türelmes báránka, lapuló, hunyász, békés ember. Annál meglepőbb, ha találkozik aztán egy Petőfi, aki a szelidítések daczára is kimeri mondani a sulyos szót: „akarom“. Akit nem láncsol a „mit szól hozzá a világ?“ Kit nem nyom tekintélytisztélet de lázadón, tüntetlön dörgi el nézeteit a megszeppent hatalomnak. Klapkának így ír: „Hadügyminiszter Ur! Ön nem tartotta elengedőnek az én becsületszavamat bizonyos dologban; ön föltette rólam hogy kineveztetés nélkül viselem az őrnagyi ruhát; ön csak orvosi bizonyítvány mellett akart szabadságra bocsátani s ön megtiltotta hogy ne irjak stb. Uram! Ezek oly dolgok, amelyekért békés időben személyes elégtételre hívtam volna s tán lelöttem volna önt, mint a verebet, mert ön meglehetősen lövök; most azonban, miután nem magunkkal, hanem az ellenséggel kell küzdenünk, választottam a második utat, melyre hazafiságom ösztönzött, némán szerényen ott hagytam azon hadsereget, melynek minisztere nem hisz saját tiszteinek becsületszavában, holott pedig az elfogott s varzgelb tiszték becsület szava is érvényes.“ Hogy igaza van-e? Lényegtelen. Taposlunk a bátorságnak, mely mögött az önéretes meggyőződés ily duzzadó ereje érzik.

S ne feledjük hogy e tulajdonok szokatlan foku őszinteség rányájába foglalvák. Nem azért őszinte, mert mindent úgy beszél el, mint megtörtént, de mert mitsem hallgat el a történelekből. Fia születéséről és szülei haláláról, nélkülözéseiről és mulatságairól épp oly megbízhatóan értesít, mint ahogyan elmondja, kit ostromol szelével, ki csalta meg, ki gátolja házasságát. Ha más költő ekkép ajánlhatja könyvét az olvasásnak: „ime, nemesebb föllángolásaim gyűjteménye“, ő e szavakkal mutathat könyvére: „ime, életem“. Nemcsak életét, halálát is előre elbeszélte. Megadatott neki a vates látása, szeme előtt széthull a jövendő függőnye s világosan nézi a for-

radalmat, halálát, dicsőségét; sejtése eleven föltüzi fejfájára sötét lobogónak az eldobott özvegyi fátyolt.

De nem minden mezetlen teát győgyőre a szemnek; a lélek is csak úgy szép őszinteségében, ha olyan, mint az övé. Petőfi leleplezetlen nyíltságában kiválóan szeretetreméltó. Rossz, de jellemző kifejezést használva: minden jól áll neki. Látszólag jelentéktelen dolgokat érdekessé varázsol eladadmódja eredetisége; egyénisége rokonszenves taglitéssal mintegy kihajol költeményeiből. Képzelve vízében gyönggyé nemeseedik a kavics, mint Eldorádóban. Költői egyénisége egészében olyan, mint emberi valója: megragadó, egyetlen, évszázadok speciális terméke. Költőbarátja Arany őregem született; ő fiatalon halt meg s fiatalon él eljövendő nemzedékek emlékezetében. Ifjuságunk nevelője; eszménye; aggkorunknak a multból viaszacsillámló szép emlékélmé. „Nem ismerék nálam nemesebb gondolkodású embert“, mondá magáról s valóban úgy érezzük, hogy ha Mörösz helyzetébe kerül, életünket örömmel tesszük kezébe. Vannak ismerőseink, kikkel naponként találkoznak. Szomszédaink, kiknek sorsa érdekel. Futó pajtasaink, kiknek mindig van mosolya számunkra. Mik ők hozzáp képest? Petőfi kilép a multból s közelebb jó szívünkhöz mindannyiunknál, kikkel együtt élünk. A hű barát ő, aki nem csal meg bennünket. A makulátlan, aki mellett jobbak leszünk. A gyöngéd. A tiszta. A nagy Költőember! Hányszor vonatkoz-tattuk rá Dante Statiusának óhaját: „Óh, ha akkor élhettem volna, mikor Vergil, még szivesen vezékel-nék egy évet e helyen!“ Emerson is eladta volna mindenét, hogy utra kelhessen, ha valami bűvés mágnes rámutat a házra, ahol a nagy ember lakik. Eldobva mai életünk kényelmét, találmányok kincsét, tudásunk összességét: ki ne kívánkozott volna vissza Petőfi hevülő százádaiba, hogy a génusz lángja közvetlen sugarazza be lelkét?

künn, sem benn nincsenek, fejük felett lebeg az a bizonyos kard, melyről nem tudhatni, hogy leesik-e, vagy pediglen hüvelybe dugatik.

Ezzel pedig tagadhatatlanul a köz munkálása szenved. És éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy minden visszamaradt sérelemre a feledés fátyola ráboríttassék, hogy a vármegye és város valóban komolyan hozzáláthasson ahhoz a munkához és annak nyomán eredményekhez, melyekre oly régóta szomjuhozik, melytől azonban a politika, az egyéni képzel sérelemek mindenha visszatartották.

KRÖNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, jun. 24.

Végtelen távolság.

Nagy hódolattal fogadták szerdán Ő felségét, a Budapestre érkező magyar királyt. Gyermekes sorfalával, mely sorfal minden oszlopa hivatalból előírt zászlócskát lengetett. Hivatalos urak és a kormány férfiai pártjuk táborával diszben vonultak ki a fogadtatásra. A házak sűrű fellobogozása iránt már jóelőre megtették a maguk buzgóságát a hatóságok. Szóval a hódolat hivatalos rendezése szépen sikerült. Annál is inkább, mert a magyar közönség mindig kész a magyar király iránti őszinte hódolatra.

E hódolat erőltetése és hivatalos rendezése azonban kihívta annak a megállapítását, hogy a kormány a pártja győzelmén örvendő közönséget akarta bemutatni az ideérkező királynak. Hiszen ez a politikai fordulat uralkodik most a nemzet közéletén. A király is a politikai fordulattal kezdődő országgyűlés megünnepelésére jött most idehozni. Nem lehet tehát elvitatni, hogy a hódoló fogadtatás mondva-csináltsága szoros összefüggésben van a kormány politikai győzelmével.

És Ő felsége a király, látván és érezvén ezt a hódolatot, első szavával is kifejezte, hogy „különös örömmel” jött „ez alkalommal” Budapestre. A kormány győzelmét tehát betetőzte, megkoszoruzta ez a királyi szó. „Ez alkalommal.” Mäskor nem volt különös öröme Ő felségének Budapestben; ez alkalommal igen. A kormánypárt által kieszközölt nemzeti ítélet megteremtette a meglepedést a király szívében; az ítélettel várható nyugalom és béke roménya különös öröme gyújtja Ő felsége lelkét.

Mánap pedig az országgyűlés megnyitásakor a nemzet legöregebb képviselője bus rezignációval mondja, hogy nem fojthatja el fájdalmát a kormány törvénytelen és alkotmányellenes tényei miatt.

Igy van hát a nemzet. Egyik részen a különös öröm. A rendezett és feldekorált hódolat. Másik részen a vissza nem fojtható fájdalom, s az önérték és önállósági vágy keserű kenyerű bujdosása. Milyen végtelen távolság ez, s milyen ellenkező pólusai a nemzet történelmi fejlődésének! Mikor lesz ebből együtt működő, nemzetet fejlesztő erő? — azt az Isten tudja...

Harcz a katedráért.

Tudós professzor urak között kiütött a háboru. És olyan harci lármat csapnak, hogy csak úgy ordít bele sok újság papirosa. Botránnyal emlegetnek. A protekció tultengését szidalmaznak. Klérikalís pajtáskodással vádolják a budapesti egyetem tanácsát. Mindezt pedig teszik azért, hogy ez a tanács az egyetem börgógyászati tanszékére Nékmagán-professzort ajánlotta tanárrul, s nem Török magán-professzort, se Marschalkót, a kolozsvári egyetem tanárát. Igen jóes dolog, hogy emiatt háboru kavardhatott.

De nem esztétikus dolog semmiképpen. Mert bizony az eféle háborúság nem a tudomány csatája, hanem a hiúság. A tudomány ha igaz, ha mély, ha tartalmas és hatásos, akkor hivatalos katedra nélkül is tud érvényesülni az élet katedráján. Az orvostudomány kiváltképpen. Nincs tehát szüksége, hogy rángóként érezzen emiatt, ha esetleg kevesebbet ér tudomány jutott is katedrához. És ha mégis rángóként érez, sőt a rángórángó hírlapi botránnyal is dagaaszt, akkor az így követelőző tudomány se ér többet, mint az állítólag protezsált és pajtáskodással katedrasított tudomány.

Az ilyen követelőzés is egyik megjelenése a stréberségnek. Fölszínes és a kevésbé hangosan, a csöndes és súlyos protekciókkal dolgozó másik stréberség ellen. Egyik érdek klikkjének a följajdulása a másik érdek klikkjének az érvényesülése miatt. Ha ütök egymást, hát üssék, de ne kívánják, hogy a

laikus és jóhiszemű nyilvánosság résztvegyen az ő hiúságos és érdekből folyó csatározásukban. Hogy protekciókkal jutott az egyik katedrához, azt is hiába hányják-vetik. mert a másik is protekciókkal és reklámmal akart érvényesülni. A protekció közéleti tényező miközöttünk, s hogy az egyik protekció tudott tulsúlyba jutni és nem a másik, emiatt vádolja a letört fél a maga protekciója gyöngeségét, de ne akarja magát a tudomány mártírjának föltüntetni.

Igen, igen sok esetet tudunk, hogy az emberek nem a maguk erejéből emelkednek. Sőt éppen az a normális jelenség hogy nyilvános pályákon való előhaladás csak a jó színtu, a csinált nagyságoknak idők fordulatai szerint bizelegni tudó embereknek sikerül. A politikában való minden rendszerváltás is egy csomó ismeretlen, éhes urat hoz napvilágra, s ezek haladnak, fejlődnek, kiemelkednek az igazi érdemek rovására. Ilyen rendszerváltások vannak nemcsak a politikában, hanem a közélet egyéb területein is. Ma egyik, holnap a másik áramlat kerül felül a maga ismeretlen, éhes uraival.

Vigasztalódjanak hát a katedráért csatározó urak is. Eljön az az áramlat, a melyeknek a sleppje őket is fölszínre veti. Botránnyal csinálni a tudomány érdeke nevében, de csak a maguk érdekéért nem szükséges. Mert az ilyen botránnyok igen átlátszóan kimutatják, hogy emberi hiúságok feszengenek a katedráért irigykedő urakban. Az ilyen feszengés észrevételése semmiképpen se alkalmas arra, hogy érdemeiket tanúsítsák vele. Az érdemek érzik magukat s nem szorulnak botránnyokra. Utánozzák hát az irigykedő urak is az érdemek ezt a külsőségeit és várjanak a sorukra. Kijut a koncz a számukra is. Ma — Nékmag, holnap — nekik...

HIREK.

Székelyudvarhely, június 26

Nyugalomba vonuló főszolgabíró. Mint értesülünk az udvarhelyi járás főszolgabírói állása megüresedik. Dr. Demeter Lőrincz három évtizedes buzgó szolgálat után nyugalomba vonul és ez iránti kérését már illetékes helyre is juttatta.

Színházi bérlet — részletfizetésre.

Az erdélyi nagyobb városokban garázdálkodó apró színtársulatoknak anuak idején azzal vetettünk véget, hogy a kerületi rendszerbe való tömörülés eszméjét vetettük fel, melyet aztán elfogadtak és meg is valósítottak. Így létesült az első erdélyi színházkerület, s annak nyomán, most egy-két évvel ezelőtt a második kerület, sőt mint arról hírt szerzünk, most már Kolozsvár és Nagyvárad, s ezzel egyidejűleg az összes nagy vidéki városok szándékoznak megalakítani a kerületi rendszert.

Ez tehát annak a bizonyága, hogy a kerületi rendszer helyes és életrevaló intézmény lenne. Sajnos, van azonban annak árnyoldala is. És ez az árnyoldal abban áll, hogy egy olyan városban, mint Székelyudvarhely, a közönség a másfél hónapos színi szezon alig bírja ki. Nem azért, mintha nem volna a városban közönség, hanem azért, hogy olyan közönség van, mely nem jár színházba.

Ezen a türelmetlen állapotban — mely valójában veszélyezteteti a kerületi rendszerrel biztosítható jó társulat bevonulását — kíván segíteni most a Színházi bizottság. A bizottság egyik korábban tartott ülésében ugyanis elhatározta, hogy a bérletek gyűjtését maga veszi kezébe, s hogy a közönség szélesebb rétegeinek hozzáférhetővé tegye a színházi bérletet, havi részletekben gyűjti be a bérleti összeget. Ennek ellenében kötelességévé teszi a direktornak a repertoír bemutatását.

A bérletek gyűjtését augusztus hó végével kezdi meg a bizottság, hogy így a bérleti összeget három hónap alatt fizethesse be a közönség. Nincsen kétségünk, hogy a Színházi bizottság életrevaló nítjátását a közönségnek nemcsak a színházhatáráig is pártoló része fogadja szívesen, de bizonyára kedvező fogadtatásra talál az a város társadalmának mind azon rétegében, hol a színház kulturális hivatását elismerik.

Közgyűlés a városházán.

Nyári érdeklődés közben a képviselőtestület csütörtökön (23-ikán) tartott közgyűlésében, a tanács előterjesztése nyomán, olyan határozatot produkált, mely méltán kiemelkedik a városi közgyűlések szürke

tárgysorozatából és tart jogos igényt az általános elismerésre.

Székelyudvarhely város helyes fejlődésének mindenha útját állta az eddigi rendszertelenség, a szabályozási terv hiánya. A szabályozási tervek elkészítésének benn a közgyűlésben volt állandó szorgalmazója, amiképpen e lapok hasábjain annak elkészítését ismételtan a tanács programjában vették. A dolog tehát annyira megérett, hogy a tanács szükségét látta annak előkészítésére javaslatot tenni.

A szabályozási terv hiánya nem csak forgalmi, egészségügyi és esztétikai hátrányokkal jár, hanem elsősorban a város gazdasági károsodásával. Új utcák nyitása annak hiányában akadályokkal és magas kisajátítási díjakkal jár, mi lehetetlenné tehetett egész utcakiépítéseket és ezáltal megakadályozhat egész városrész gazdaságilag kívánatos fejlődését. Szabályozási terv hiányában a város képtelen olyan telekpolitikát folytatni, mely érdekeinek legjobban megfelel. Annak hiánya teremtette meg az egymást görbén metsző utcátengelyeket, az eltolt ház sorokat, az udvarokon meggyülemelő szennyvizet. Mind e hátrányokon kíván segíteni a városrendezési terv, melynek elkészítését a közgyűlés most elhatározta.

A gyűlés részletes lefolyását a következőkben adjuk. A gyűlés iránt, melyen *Gotthárd* polgármester elnököl, a képviselőtestület tagjai feltűnő lanyha érdeklődést tanúsítottak. Napirend előtti felszólalás egyáltalán nem történt.

A tárgysorozat első pontját a városi tisztviselők fizetése kiegészítésére a kormány által fölszított 8000 koronának az új miniszteri rendelet értelmében való felosztása képezte. A polgármester ez ügyben értekezletet is hívott egybe, melynek eredményeképpen a tanács javaslat a tisztviselőket a 10 ezer lélekszámot meghaladó, de legalább is megközelítő városokat megillető B) osztályba sorozni javasolt. E javaslat szerint részeseül:

	Törzsszám	A rendelet értelmében megállapított fokozat	B) osztály	Az államháztartásból júri 44 számban megállapított pótlék
Polgármester	4000	VII. 3.	4900.	43120
Rendőrfőkapitány	3400	VIII. 1.	4400.	5120
Első tanácsos	3000	VIII. 3.	3600.	34320
Második tanácsos	2200	IX. 3.	2600.	22880
Főjegyző	2200	IX. 1.	3200.	49280
Városi tisztviselő orvos	2000	IX. 1.	3200.	6160
Tisztviselő ügyész	1400	IX. 3.	2600.	6160
Mérnök	2600	IX. 3.	2600.	5280
Alkapitány	1400	IX. 3.	2600.	6360
Számvevő	2000	IX. 1.	3200.	60720
Pénztárnok	2200	IX. 1.	3200.	49280
Jegyző	1600	X. 1.	2400.	40480
Pénztári ellenőr	1800	X. 1.	2400.	31680
Levéltárnok	1600	X. 1.	2400.	40480
Íktató	1200	X. 1.	2500.	63360
Állatorvos	1600	XI. 3.	1400.	—
Adóosztály	1600	XI. 3.	1400.	5280
Írnok	1000	XI. 1.	1800.	40150
Adó végrehajtó	1000	XI. 2.	1600.	34320
Közig. végrehajtó	1000	XI. 1.	1800.	43120

Összesen: 802230

Gyertyánffy Gábor lehetlenségek tartja, hogy minden népszámlálási adat nélkül, szerinte csak azért, hogy a nagyobb tisztviselők is részesüljenek pótlékban, 10 ezer népeségének klasszifikálják a várost, noha a mult népszámlálásnál 8100 at tett ki a népeség. A maga részéről helyesnek tartja, hogy a C) osztály fogadtassék el a fizetési osztályba való sorozásnál, melynél bár az első tisztviselők nem is részesülnek pótlékban, de a kisebbek annál többet kapnak. *Soó* Domokos tanácsos válasza után elnök a kérdést szavazásra bocsátotta. A tanács javaslatát 8 szó ellenében 9 szóval elfogadták.

A város rendezési terv elkészítését a tanács a következő javaslattal terjesztette elő:

A városi építési bizottság eljárása alatt lépten nyomon érezi az egységes város rendezési terv hiányát. A város szabályos építkezése helyes irányban való fejlődése és szépülése hiánya mind az egységes város rendezési terv és új építkezési szabályrendelet hiányára vezethető vissza.

A város építkezési bizottságnak is e miatt folytonos surlódása van a felekkel, mert a bizottság által javasolt, illetve követelt és a város érdekében feltétlen megkivánandó feltételeknek a felek magukat alávetni nem akarják s erre reá kényszeríteni sem lehet az egységes szabályozási terv és új építési szabályrendelet hiánya miatt, a miből a jövő város fejlődésére később pótolhatatlan veszteség származik.

Ezek alapján azon javaslatot tesszük a tek. képv. test. közgyűlésnek, miszerint mondja ki, hogy az egységes város rendezési terv sürgős elkészíttetéséért annak megtörténte után az új építkezési szabályrendelet megkésztetéséért is szükségesnek tartja s utasítja a városi tanácsot, hogy az egységes városrendezési terv elkészítésére hirdessen pályázatot s a pályázat eredményét annak lejártá után terjesse döntés, illetve határozathozatal végett a képviselő testületi köz-

gyűlés elé, egyben kimondja, hogy a költségekről kölcsön útján gondoskodik, a múlt évben lejáró kölcsön helyébe új kölcsönt vesz fel s abból fedezni a fenti, valamint kőkeresztéri, Ferenczy István előtti varga patak hid, vágóhid átalakítási, Küküllőn át az áll. el. és polgári leányiskolához vezető hid költségeit.

Egyben utasítja a városi tanácsot arra is, hogy az összes szükséges beruházásokra vonatkozó költségvetéseket terjessze a lehető leg-sürgősebben a közgyűlés elé a kölcsönre vonatkozólag bevett ajánlatokkal együtt.

A javaslatot Gyertyánffy Gábor azon indítványával kiegészítve fogadták el, hogy az egyes városokhoz ez ügyben intézett kérdésekre beérkező válaszok, s általában az ügy további előkészítésére egy bizottságot kiküldenek. Ezen bizottságba polgármester elnökletével megválasztottak: Bodó városi mérnök, Soó Domokos tanácsos, Haberstumpf Károly, Gyertyánffy Gábor, Hlatky Miklós, Becsek Aladár, Dr. Solymosy Lajos, Szabó András, Dr. Valentsik Ferencz és László Albert.

Kassay F. Pál állatorvost szabadságolták s Dénes Samuval helyettesítették. Az óvónők részére a Lócsán rendezett kisedővívi kiállítás tanulmányozására 80—80 korona segélyt engedélyeztek.

A hivatalos órákat a nyári két hónapra délelőtt 7-től délután 2-ig határozták tartani. Tudomásul vették, miszerint a katonai kórház mögött levő kertet évi 460 koronával három évre bérbeadták. A halászatot a folyó évre akként értékesítik, hogy nem egynek adják bérbe, de minden egyes jelentkező 4 korona bérfizetése mellett halászhalt. Tudomásul vették, hogy a sétatéri pavillont évi 51 kor. 20 f. három évre bérbeadták. Végül a polgármesternek 8 heti szabadságját engedélyezték, mely után a gyűlés véget ért.

Az ideai sorozás. A honvédelmi miniszter Udvarhelyvármegye törvényhatóságához közzetartott intézést, amelyben az ideai fősorozást a július 15-től augusztus 31-ig terjedő időtartamra tüzi ki. A körlevél így hangzik:

Mint hogy remélhető, hogy a folyó 1910. évre kiállítandó ujonczok országgyűlésileg meg fognak ajánlatni, felhívom a törvényhatóságot, hogy az illetékes cs. és kir. hadkiegészítési kerületi, valamint a honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg újabb utazási és működési terveket állapítsanak meg akként, hogy ezen tervek alapján az 1910. évi fősorozás a folyó évi július 15-től augusztus 31-ig terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható, illetve végrehajtható, megjegyezvén, hogy azon sorozó járásokban, melyekben az aratás tapasztalat szerint ezen időtartamon belül szokott lefolyjni a fősorozás oly időpontra lesz kitűzendő, hogy az aratási munkák ne zavartassanak. Miután azonban lehetséges, hogy az ujonczállítás július 15-én még nem lesz megkezdhető, teljesen új utitervek készítésének elkerülése céljából czél szerű lesz az utiterveket aként szerkeszteni, hogy a sorozási időszak tervbe vett első napjai minden nehézség nélkül elhagyhatók és a fősorozás esetleg július 25-én is a terv szerinti megjelölt helyen minden fennakadás nélkül megkezdhető legyen, amely esetben a július 15-től 25-ig sorozásra terv szerint kitűzött sorozójárásokban szeptember első felében tartandók meg a fősorozás és csupán eme sorozó járásokra készülne új utazási és működési tervzet.

Új rendes tanárok. Jaklovsky Dénes h. tanárt a vall. és közokt. miniszter a helybeli r. kath. főgimnáziumhoz a fennálló szerződésből kifolyólag az üresedésben levő latin görög tanszékre rendes tanárrá kinevezte. — Az erd. róm. kath. Status Jancsó Béla és Szász József h. tanárokat szintén rendes tanárokká nevezte ki.

Érettségi vizsgálatok. Az állami főreáliskolában az érettségi vizsgálat f. hó 18. és 19-ikén tartott meg Dr. Szekecs Kálmán budapesti II. ker. főreáliskolai igazgató, kormánybiztos, elnökletével. Az előállott 11 ifju közül teljesen érett: Farkas Miklós, Gergely Zoltán, jól érett: Barabás Sándor, 7 egyszerűen érett és 1 két hónapra visszavetett.

A róm. kath. főgimnáziumban az érettségit 19. és 20-ikán tartották meg. Jelentkezett 31 ifju, melyből teljesen érett 6: Sebastyén Mózes, Szabó Dénes, Szabó János, Soó László, Petrovay Jenő, Fülöp István, jól érett 5: Csató Sándor, Nagy István, Palló Imre, Simó László, Plell István, egyszerűen érett: 14, javító vizsgára bocsátottat 6. A vizsgálaton Dr. Szekecs Kálmán elnököl, míg a Status képviselőiben Mikes János gróf igazg. tanácsos volt jelen.

A reform. kollegiumban az érettségi június 20—22-ikén folyt le. Jelesen értek 5-ön: Kassay Gyula, Kassay Tivadár, Kolumbán Sándor, Kovács Ferencz, Molnár Károly. Jól értek 8-an: Balk József, Benedek András, Benke Ferencz, Busska János,

Lengyel Gabriella, Frédel János, Bokor Lajos, Rájk Lajos. Egyszerűen ért: 10. Visszavetett két hónapra egy tantárgyból 1. Előkölt: Gyárfás Endre, főgondnok és Csányi Zalán, gondnok. Kormányképviselő volt Dr. Szadecsky Gyula, kolozsvári tud. egyetemi tanár.

Évzáró ünnepély. Az állami főreáliskola 29-én délelőtt 10 órakor tartja meg évzáró ünnepélyét az intézet tornacsarnokában.

Kiállítás a szakiskolában. Felhívjuk a közönség és tanfőnök figyelmét, az állami Kö- és agyagipari Szakiskolában ma, vasárnap, megnyitandó igen érdekes rajz- és mintázás kiállításra. A kiállítás mindennap d. e. 8—12-ig, és d. u. 2—5 óráig nyitva van, f. évi július hó 3-ikáig bezárólag.

Megpanaszolt választás. Az udvarhelyvidéki választó kerületben a választáson kisebbségben maradt Embery Árpád és pártja, mint értesülünk, megpanaszolta a Kállay Tamás mandátumát. A panaszban a választók erőszakos visszatartására van különös súly helyezve. Egyebiránt, mint értesülünk Kállay kilépett a Justh-pártból.

Az első érett leány. A feminizmus első fecskéje a mi Hargita alatti kicsiny városunkat is felkereste. Egy fiatal, kedves és ambiciózus leány a református kollegiumban szép sikerrel kiállotta e héten az érettségit. Lengyel Gabi, Lengyel Árpád kereszturi orvos leánya a mi első érett kisaszonyunk, ki a felső négy osztályt is itt diákoskodta át. Őszinte szívből kívánjuk, hogy érettségét igazoló bizonyítványát a háziasszonyi teendők nehéz tömkelegében szép sikerrel érvényesítse.

A polgári leányiskola, mint jeleztük, évzáróünnepélyt f. hó 29-ikén délután 5 órakor tartja meg a Budapest-szálló színháztermében, csekély belépti díj mellett. Az érdekesnek ígérkező ünnepélyt, melyon a növendékek a tanítónők lelkes fáradozása mellett a tanulásban tett előmenetel után, ügyességüket mutatják be, a közönség pártfogásába ajánljuk.

Méhészeti előadás. Folyó hó 26-án (ma) d. u. 3 órakor Novák János méhészetében Gál Imre áll. tanító méhészeti előadást tart, melyre a méhészegyesület helyi tagjait és az érdeklődőket szívesen látja a helyi bizottság.

Nyilvános elszámolás. Felkértek a következő elszámolás közzétételére. Székelyudvarhely városában az Országos Gyermekvédő Liga részére eszközölt gyűjtés a következő eredménnyel járt: Kereskedő-társulat Persian János gyűjtő íven 33 K 10 fil. Az unitárius templomba eszközölt gyűjtés, Bölönyi Vilmos által 8 K 60 fil. A r. k. plebánia és Szent Ferencz-rendi szerzeteseknél 12 K 90 fil. Szabó Ilonka, Szabó Erzsé és Bodó Erzsé gyűjtése 107 K 80 fil. Kassay Berta és Csép Berta gyűjtése 46 K 90 fil. Kassay Irén és Tamás Márta gyűjtése 20 K 90 fil. Szabó Istvánné és Biró Istvánné gyűjtése 37 K 40 fil. U. ök az ev. ref. templomba 10 K 06 fil. Lániczky Lele és Buba gyűjtése 31 K. Bálint Veronika gyűjtése 33 K 33 fil. Összesen 341 K 09 fillér.

Műkedvelői előadás. Özv. Mihálovits Béláné egy-két évvel ezelőtt sikerült műkedvelői estélyt rendezett részben a városi szegények javára. Ez a siker bátorítja most újra fel, hogy a felsősófalvi égettek felségélyezésére táncszállal egybekötött műkedvelői előadást rendezzen. Az estélyt július hó 3-ikára, vasárnapra tűzték ki, mikor a pályadíjat nyert Utolsó kenet, Monostory Károly népszínműve kerül színre. A darabban szerepelnek: nők: Vladár Rózsika, özv. Mihálovits Béláné, Schafranek Józsefné, Tassaly Erzsike, Korb Lenka, Kovács Erzsé, Sztójka Rákhel, Gábor Irma; férfiak: Bodrogi Balázs, Németh József, Palló Imre, Németh István, Bodrogi Károly, Verestói Ferencz, Nagy Gergely, Nagy Lajos, Sztójka Zoltán, Bodrogi Géza, ifj. Balázs Antal, Fazakas Miklós, Hargita Károly, Szánthó Ferencz, Kiss János, Vass József, Biró László. Helyárak: páholy 8 K, oldal- és támlásszék 2.40, körszék 2 K, zártaszék 1.60, 3. r. ülőhely 1.20, álló 80 fil., diákjegy 60 fil., karzati ülő 80 fil., karzati álló 40 fil. Jegyek előre Székely Dénesnél válthatók.

Felvétel internátusba. A székelyudvarhelyi m. kir. főreáliskolával kapcsolatosan egy a szerényebb igényeknek megfelelő internátus szerveztetett, melynek célja az ide felvett, a főreáliskolába járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni. Ezen internátusba a jövő iskolai évre több megüresedő fizetési helyre pályázat nyitattik. Az egész dijakok egy iskolai évre 450, a mérés-kelt díjban részesülők pedig 350, vagy 250 kor. tartási díjat fizetnek. Azok a szülők, vagy gyámok, kik kellő magaviseletű és előmenetelű fiakat, illetőleg gyámoltjaikat az internátusba felvételre óhajtják,

a m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez czimzett, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyujtsák be f. évi július hó 5-éig. Bővebb felvilágosítást készséggel küld az igazgatóság.

Katonák az aratásnál. Udvarhelymegye hivatalos lapja közli a közös hadügyminiszternek a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg kiadott rendelkezését, mely szerint a közös hadsereg tényleges állományu legénységét az aratás idején három hétre szabadsággalják. Pár év óta már gyakorlatban volt az, de eddig a szegényebb családok katonáit bocsátották bába, most azonban az engedmény általánosossá lett. Az idén minden gazdasági munkához értő jó magaviseletű és teljesen kiképzett katona szabadságot kap és bárhol munkát vállalhat. Ezen engedmény alól csak az egyéves önkéntesek és a gyöngébb legénység vonatnak ki. A szabadság nem csak a gabona learatásához, de a takarmány lekaszállásához, behordásához, sőt a szőlőművelési, kukoriczátörési munkálatokhoz is érvényben fog maradni. A szabadság mindig a parancsnoktól kérendő és pedig egy hónapnál előbb. Részletes tájékoztatással a katonai ügyosztályok szolgálnak.

Halálozás. Lengyel Gyula, kereszturi képezdei zenetanárt súlyos csapás érte, neje Jaeger Mariaka életének 29-ik, boldog házasságának 2-ik évében f. hó 18-ikán elhunyt. A megboldogultat 19-ikén temették el általános részvét mellett Székelykeresztúrt.

Szegedi Újhegyi Mihály életének 52-ik, boldog házasságának 28-ik évében f. hó 20-ikán elhunyt Zetelakán. Halálát neje szül. Erdélyi Etel és számos rokon gyászolja.

Kovács Áron f. hó 24-ikén életének 61-ik évében elhunyt Oklándon. Halálával nejét született Tamás Máriát, gyermekeit és számos rokont borított gyászba.

A barátisták évzárója. A ferenczrendiek iskolájában ma d. u. 1/2 órakor lesz az utolsó gyermek ünnepély az alábbi kedves műsorral: 1. Hymnus két hangon; a gyermekkar. 2. Egy gondolat bánt Petőfitől; szav. Molnár Gergely 5. o. t. 3. Édes anyám es vót neköm, tréfás dalegyveleg; a kar. 4. A fülemile, Aranytól; szav. Virág Bálint 6. o. t. 5. Bérczes Erdélyben, éneki a kar. 6. Évzáró beszéd. P. Csizsér Bonaventura igazgató. 7. Könyörgés, Jakab Ödöntől; szav. Pattantyus Árpád 4. o. t. 8. Népdalegyveleg. 9. Mikes, Levaytól; szav. Derzsy Lajos 5. o. t. 10. Szózat két hangon; a kar. Ünnepély után az értesítők és jutalmak kiosztása. Utolsó kedves ünnepélytükre a n. é. közönséget tisztelettel meghívják a szerzetes tanítók.

Tanonzc elhelyezés. Mint jelentettük, a marosvásárhelyi ipar és kereskedelmi kamara, az iparfejlesztő bizottság közreműködésével évente megtartani szokott inaselhelyezést Székelyudvarhelyen a vármegyeház emeleti kis tanács termében július 5-én d. e. 9 órakor tartja meg. A tanonc felvételi helyen a fiuok csak az iskolai értesítő vagy bizonyítványt kell felmutatni. Jelentkezhetnek 12 évet betöltött, de 17 évet meg nem haladott ép és egészséges fiuk, kik legalább 4 elemi osztályt végeztek.

Panaszkönyv. A következő sorokat vettük. Nap-nap után tanui az utcán járó-kelek annak a brutalitásnak, hogy egyes lelketlen emberek miként kinozzák állataikat. Így a napokban is liszet szállítottak be a vasutról, s a szekeret ugyanarra megterhelték, hogy a szegény befogott két ló a Bethlen-utczában elállt, mire a szekér kocsi ostarával sietett a székény két pára segítségére. A botrányos jelenetnek természetesen nagy bámoló közönsége akadt, csak éppen rendőr nem volt látható. Szükséges, hogy ezen, csaknem naponként megismétlődő jelenetek ellenőrzésére, megállítására és szigorú megbüntetésére a rendőrség figyelme felhívassék.

Műtárgyak építése. Udvarhelyvármegye közgazgatási bizottsága az óczfalva—kányádi tvht. közuton levő 19. sz., a sárd—zsákok—szentdemeteri tvht. közuton 68. sz., a székelykeresztúr—etédi tvht. közuton levő 66. sz., óczfalva—kányádi tvht. közuton a 8 as számu műtárgyak felépítését 6465 kor. 16 fil., 7048 kor. 04 fil., 2433 kor. 98 fil., illetve 3677 kor. 77 fil., vagyis összesen 19524 hor. 95 fillérrel engedélyezvén, ezen munkák biztosítása czéljából Szobotka Rezső, műszaki tanácsos az áll. építészeti hivatal főnöke zárt ajánlati versenytárgyalást hirdot. Akik a fent jelzett munkálatokat elnyerai óhajtják, s munkákra vonatkozó ajánlataikat külön-külön, öt pecséttel lezárt borítékban, a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál július hó 16-án délelőtt 10 óráig nyujtsák be. A borítékon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat, mely munkára vonatkozik. A munkákra együttes ajánlat nem tehető. Az ajánlathoz a kért munkabér 5%-ának megfelelő bázisatpénznek, ezen hirdetemny számára való hivatkozással, valamely m. kir. állampénztárnánál, vagy adóhivatalnál történt letételeit igazoló letét nyugta csatolandó.

A méhészkongresszus. Mint értesítetek a budapesti méhészeti kiállítás és a nemzetközi kongresszus iránt eleven érdeklődés támadt a vármegyei méhészközösség körében. Ez időig 32-en jelentkeztek a kiállítás és kongresszuson való részvételre, név szerint: Derzsi Samu kir. törv. széki iroda tiszt és neje, Kóbori Ferencz szakiskolai művezető és neje, Szabó Antal kántor-tanító és neje, Gál Imre tanító és neje, Sándor Gergel ny. utmester és neje, Jancsó János városi adópénztáros és neje, Gál Mihály kántor-tanító, Lórinz Béla áll. tanító, Paál Sándor áll. tanító, Hegyi Pál faiskola kezelő, Csiki Lórinz kereskedő, Varró Elek végrehajtó, Kulcsár Ferencz tanár, Kauncz Albert asztalos, Székelyudvarhelyről. Tallyán Imre tanító, Székelyfancsal. Szakács Péter földmives, Székelyszenterzsébet, Zombori Ferencz földmives, Árvátfalva. Erdélyi András tanító, Vágás. Lengyel Erzsébet, Székelyudvarhely. Lánckzy Józsefné, Berényi Margit tanítónő, Szentkeresztbánya, Ambrus András méhészkész, Székelyszombor. Lengyel Györgyné, Zetelaka. Demeter Miklós tanító, Mátisfalva. Tamás István plebános, Székelyszentkirály. Soó István birtokos, Bethlenfalva. További jelentkezéseket szívesen fogad Gál Imre áll. tanító, a méhészegyesület titkára.

Pisztoly párbaj. Súlyos feltételekkel szerencsés kimenetelű párbajt vívtak 22-ikén Dr. Bakóczy Károly tanár és Jakab Miklós számmellenőr. A párbajra okul az szolgált, miszerint Jakab Miklós 21-ikén, kedden, Bakóczy Károlyt az utcán inzultálta. Bakóczy ezért Dr. Szőlősi Ödön és Becsek Aladár megbíztaival elégtételt kéretett Jakab Miklóstól, ki segédeivel Ugron János és Báro Sebesi Sándort kérte föl. A megbízottak hosszas tárgyalás után kétszeri golyóváltásban állapodtak meg, melyet felek szerdán délután vívtak meg a Bonta-tetőn. Sebesülés nem történt. A helyszínén mint orvosok Dr. Imreh Domokos és Dr. Eged Balázs voltak jelen.

Versenyválasztási hirdetmény. Udvarhelyvármegye alispánja főbaldogfalva—felsőrákosai tvht. közuton 30. sz., székelyudvarhely—parajdi tvht. uton 30. és 84. sz., óczfalva—kányádi tvht. közuton 11. sz., szentegyházasszalu—székelyszombori tvht. közuton 19. sz., szentlélek—keresztúri tvht. közuton 24. sz., székelykeresztúr—etédi tvht. közuton 8. és 37. sz., fenékd—zetelaka—gyergyói tvht. közuton 19. sz., a sárd—zeákod—szentdemeteri tvht. közuton levő 84. sz. műtárgyak építendő, illetve javítandó műtárgyak költségeit 576.31 kor., 499.02 kor., 680.49 kor., 1798.78 kor., 610.44 kor., 1377.02 kor., 398.10 kor., 1207.19 kor., 1503.55 kor., illetőleg 1138.34 kor., vagyis összesen 9789 kor. 24 fillér előirányzattal engedélyezvén, ezen építés biztosítására az államépítészeti hivatal zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Aki a jelzett munkákat elnyerni óhajtják, vonatkozó ajánlataikat külön külön, öt pecséttel lezárt borítékban, a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál július 15-én délelőtt 10 óráig nyújtásuk be. A borítékokon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat mely munkára vonatkozik. Az ajánlat-hoz a kért munkabér 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó, illetve a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalnál letétbe helyezendő és a letéti bevétel az ajánlat-hoz melléklendő lesz.

x Nincs többé holt ideje. Soha több igazsággal nem lehetett azt mondani, mint az ide, mikor nálunk az új parlamenttel új politikai harcok veszik kezdetüket épen júliusban. Nincs tehát intelligens ember, aki az újságolvasást most mellőzhetné. Épen ezért hívjuk fel t. olvasóközösségünk figyelmét a legelterjedtebb magyar napilapra, a Pesti Hírlapra, melynek erőssége, hogy pártokon kívül és felül állván, szigorú ellenőrzést és igazságos kritikát gyakorolhat mindennel és mindenkivel szemben. Ennek köszönheti a magyar sajtóban pártatlanul álló nagy népszerűségét. Mint a lap kiadóhivatala minket értesít, a cikkírók és tárczairók jeles gárdáját új munkatársakkal sikerült szaporítani, úgy hogy ma olyan szerkesztőséggel, mint a Pesti Hírlap, egy más lap sem dicsekedhetik. S a Pesti Hírlap azonfelül, hogy a legjobb és legbővebb tartalmat nyújtja olvasóinak, még külön kedvezményekkel is szolgál előfizetőinek: napiárval és divatlappal. A Pesti Hírlap minden előfizetője karácsonyi ajándékul kapja a Pesti Hírlap nagy képes napiárát és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Salon című pompás képes divatlapot, gazdag szépirodalmi tartalommal. S pár napról-napra a legbővebb tartalommal, minden más napiárpot felülmúló terjedelemben jelenik meg, a Pesti Hírlap ára egy óra csak 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona és a Divat-Salonnal együtt negyedévre 9 korona. Az előfizetést legcélszerűbb postautalványon a kiadóhivatalhoz címezni: Budapest, Váci-körút 78.

Ügyes leány, ki az írás és számolásban kellő jártassággal bír pénzügyi alkalmazásban felvétetik.

Fábián József liszt és fűszer kereskedése.

Egy teljes kis üzlet berendezése eladó. Értekezni lehet: Márk Testvérek fűszerüzletében Székelyudvarhelyen.

KÖZGAZDASÁG.

Textil-háziipar.

— Az iparfejlesztő bizottság figyelmébe —

Székelyudvarhely, június 26.

Az ipari produkció legfontosabbika a textilipar, s ennek is nyerstermékét mezőgazdaságunk nyújtja. Ha tehát textil-iparról álmodozunk, természetesen a logikai sorrend az lesz, hogy első sorban a nyerstermelést irányítsuk, hogy kifogástalan nyersanyaggal bírjunk. Azután tökéletesbbitjük a hagyományos elmaradott kikészítési eljárásokat. Továbbmenve, gondoskodunk arról, hogy a fonalkészítésnél felhasználjuk a technika legújabb vívmányait s így azt versenyképes s a népre nézve áldásos foglalkozássá képezzük ki.

S csak ha a textilipar ezen alapját megvetettük, térhetünk rá a szövésre, a szövetek racionális kikészítésére s alkalmas értékesítésére.

A logikai sorrend ellen hiába küzd a legelfogultabb bürokrata is, hiába próbálkoznak kápráztató pillanatnyi hatású kedvéért a természetes sorrendet feje tetejére állítani, nagy szöveggyárakat alapítani, az eredmény kínos vergődés s kényszerű bevallása hogy bizony eddig rosszul csináltuk s ideje, hogy jobb utra térjünk.

Daczára annak, hogy az eddigi vezetőség képzetlensége csak balsikereket szült, nem állunk félre azon feladatunktól, hogy reámutassunk azon helyes irányra, melyet az illetékeseknek — sajátos viszonyaink között — az iparfejlesztés terén követnie kell.

A mi a textilipar nyersanyagának a termelését illeti, ott nem sok mondanivalónk van. A feladat ezen része földmivvelési kormányzatunk hatáskörébe tartozik, hol eddigelé sem hiányzott a kellő érzék s a komoly szándék az ügyek helyes elintézésére.

A len- és kendertermelés terén a helyes vetőmag kiosztása, a növényzárak megfelelő áztatása, racionális törése, tilolása, gerebenezése oly feladatok, melyekkel földmivvelésügyünk vezetői amugy is tisztában vannak. Nemkülönböztetve a tiszta és megfelelő minőségű gyapjú produkciójával is.

A mire e téren szükség van, az egyrészt a népnek kioktatása, másrészt a megfelelő berendezések létesítése.

A nép kioktatását leghelyesebben a tanítóra kellene bízni, ki csekély díjazás mellett édes örömet állana ezen ügy szolgálatába. Ennek előfeltétele természetesen az, hogy a tanítóképezdék ez irányban is kiképezzék növendékeikat.

Nehezebb feladatot vártunk reánk, midőn a kereskedelmi kormányzatot kell a textiliparfejlesztés helyes útjára terelnünk. Előremennebe kijelentjük, hogy e téren az iparfejlesztés főfeladatának tekintjük, hogy az a nép minél nagyobb rétegének biztosítson mellékeresetet. E szóval, hogy mellékereset, egyuttal megjelöltük az irányt, melyet e téren követendőknek

tartunk. Népünknek majd 80 százaléka földműveléssel foglalkozik. E mivvelési ág nem foglalkoztatja a munkáskezet egész éven át, a rövid munkaidő pedig, nevezetesen a mostani mostoha gazdasági viszonyok között, nem ad a munkásnak kenyeret egész évre.

Ne okoskodjunk tehát azon, hogy a háziipar, a kisipar nem képes a nagyiparral versenyezni, hogy csakis a nagyipar révén válhatunk igazán iparállammá. Lomtárba ezen úras frázisokkal s adjunk kenyeret a népnek. Mert ámitás s hazugság az, hogy a mellékfoglalkozást üző kézi ipar nem tud megállni a gyáriipar mellett. Hisz nem versenyről van itt szó, hanem arról, hogy a földmives-osztály azon időben, midőn különben semmivel sem foglalkozhatnék, legalább kenyerét kereshesse meg. S miután a gyári munkás ennyivel be nem éri, ép oly kevéssé versenyezhet a földműveléssel, mint nem versenyezhet a kínai kivilal. Hát még, ha a házi munkásnak oly segédeszközöket adhatunk rendelkezésére, melylyel munkáját szaporíthatja, annak minőségét tökéletesítheti.

A textilipar alapvetője a fonalkészítés. A fonás népünk százazzeinek adhat télen át keresetet, ha a nyersanyag kiosztását s a fonal beváltását rendszeresítjük. Rendkívül megkönnyíti feladatunkat e téren az Engel-féle fonógép, mely lehetővé teszi, hogy kevés gyakorlat után bárki is 2—3-szor annyit fonjon, mint az eddigi rokkával s miután vele különböző finomságú egyenetlen fonalat lehet előállítani a szövőgyár is átveteti a készített fonalat. E napokban próbáltam ki ilyen fonógépet s azok munkájával teljesen meg voltam elégedve. Örömmel tapasztaltam, hogy az asszonyok csekély utbaigazítás után szaporán dolgoztak rajtuk és boldogok voltak, kik a gépeket a kormánytól ajándékképpen megkapták. Ily gépek költségét 40—45 forintra becsülöm s kívánatosnak tartom, hogy azokból sürgősen egypár ezer osztassék ki a nép között. Addig is, míg a gyári igényeknek megfelelő fonal termelés általános lesz, a gépeket szállító cégnek kellene a nyersanyag kiosztását s a fonal beváltását közvetítenie. Ily géppel egy asszony, házi teendői elvégzése mellett, megkeres naponként 30—40 krajczárt.

Nemcsak a fonás, de a szövés is jórészt háziiparszerűleg üzhető, ha vidékenként megfelelő szövőszéket adunk szorgalmas és értelmes takácsok rendelkezésére. Ha ezek nem is készíthetnek a nagypiaci igényeknek megfelelő s a nagypiar áraival versenyezni tudó szövetet, a helyi szükséglet mindenesetre főkeresésüket. A kisipari takácsnál legalább biztosak lehetünk arról, hogy az anyag minőségével nem leszünk becsapva. Megfelelő számú fonógépek elhelyezésével mindig karöltve kell tehát járnai a szövőszékek elhelyezésének is. Teljesen megfelelő gépekkel már rendelkezünk. A „Hattersley és Crompton“-féle szövőszékek bizvást beszerezhetők.

Eleg sokat mulasztottunk e téren, legfőbb ideje, hogy tegyünk is valamit.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Székelyudvarhely, a Petőfi-utcában 9. és 11. házszám alatt levő

kőházak eladók.

Értekezni lehet: MÁRTON LAJOS kjegyzőnél Kissolyos (Udvarhelym.)

Világszerte ismert
kerékpár
elegáns, könnyű,
eltörhetetlen

PREMIER

Árjegyzőket
gratis és franko
az egyedül elárultató
Bokor András és Társa.

Pfaff-féle Varrógépraktár!

Felhívom a nagyérdemű közönség szívet figyelmét, hogy a világhírű, golyós Pfaff-féle Varrógépekre csapagyakon forgó Pfaff-féle Varrógépekre megkaptam Udvarhely- és Nagyüsküllővármegyékre az egyedárusítást és főraktárt és ezen gépekből egy ipari, valamint házi célokra, állandó nagy raktárt tartok. Tehát a n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy bevásárlásnál csakis oly gépet fogadjon el, megen a **PFAFF** név mint védjegy rajta van mely gépekért a legmesszebbbenő szavatosságot vállalok Egyben felhívom a n. é. közönség szíves figyelmét ujonnan berendezett

Vas, szerszám- és konyhafelszerelési üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napiárban számítom. Ugy-szintén n. b. figyelmét felhívom még

saját termésű dunántuli jó hegyiboraimra melyet megrendelésre azonnal szállítok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve tisztelettel

ENGLER JÓZSEF.

Uj butorraktár!

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 12. sz. a.

A n. é. közönség becses tudomásra adom, hogy a fenti sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő modern

butorraktárt és kárpitosműhelyt

rendeztem be, hol a butorkereskedéshez tartozó mindenféle cikkek beszerezhetők és megrendelhetők. Minden törekvésem mint eddig, ezután is oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legnagyobb pontossággal a lelkiismeretkiszolgáljam. Kinek butorszüksége van, ne mulassza el raktáram megtekintését, hol alkalma lesz meggyőződni, hogy butorszükségletét itthon is fedezheti teljes garancia mellett.

A nagyközönség becses pártfogását kérve, mert ezáltal polgári kötelességet is fognak teljesíteni, vagyok kiváló tisztelettel

Balázs Károly,
esztergályos és butorraktáros.

Szép keresetre tehetnek szert nők, kik házimunkájuk közepette, avagy csipkehorgolással foglalkozni egész nap óhajtanak. Bővebb felvilágosítást levélbeli megkérésre nyújt **Stern Arminné, Branyicskán, (Hunyadmegye.)**

Szám. 6016—910. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közönségesen teszi, hogy Orbán Dénes székelyudvarhelyi lakos végrehajtatonak, Kassay Ákosné Boros Erzsébet székelybetlenfalvi lakos ellen 232 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelybetlenfalvi 166. sz. tjk. ny. A+ 497—408. brsz. ingatlanból adós $\frac{1}{4}$ rész jutaléka 800 kor., az 571. brsz. ingatlanból $\frac{1}{4}$ rész jutaléka 55 kor., a 2004. brsz. ingatlanból $\frac{1}{4}$ rész jutaléka pedig 7 kor. 50 fill. kikiáltási árban Boros Károlyné Tamás Eliz haszonélvezeti joga fenntartásával, az Udvarhely-megyei takarékpénztár ezezzel csatlakozottnak kimondott hitelező 821 korona és járuléka álló követelés kielégítése végett is ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910 évi július hó 9-ik napjának délutáni 9 órájkor Székelybetlenfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy ovadekképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságként.

Székelyudvarhely, 1910. május 31-én.

Mihály János

s. k., kir. t.-széki egyes bír.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéknél, oszónál és meghűléseknél. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van oszomolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerész az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

A Lédeczi Schenk Adolf cementgyára ajánlja legjobb minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland cementjét.

Gyári lerakat Székelyudvarhely és vidéke részére

Papp Zakor Endre

vaskereskedőnél, Székelyudvarhely

Homoród-fürdő

Vendégeinek figyelmébe

GYARMATHY ÁKOS fűszerkeskedő **Julius 1-ével** Homoród-fürdőre kocsis járatot állít be, mely hetenként 2—3-szor fog közlekedni. A t. fürdővendégek megbízásait, utasításait mindenféle fűszerárak szállítását a legnagyobb pontossággal teljesíti.

CZELL FRIGYES és FIAI

bortermelők és bornagykereskedők

Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban.

— Hordókban és palaczkokban. —
Kitünő saját termésű vörös borok.

HOMORÓD gyógy-fürdő

Udvarhelymegyében.

(30 évre bérbevéve.)

Ájnlom a mélyen tisztelt fürdőző közönség különös figyelmébe.

Homoród-fürdő „Klotid” főforrása a continens legvasdusabb, alkalkus ásványvíz forrás, nagy radio aktivitással. Van 5 különböző összetételű ivó ásványvíz forrása. Külön 2 női, 2 férfi hideg tükörfürdő ásványvíz forrása 14 és 17.5 fok melegek. Forrásait újból foglaltattam, s a fürdők víze is megörösödött, megbővült. Melegfürdők szaporítottak. Minden ház-épület kijavított, külső, belső berendezések, szobák felszerelése szaporított, megfestetett, szóval egészen mássá, újja alakított, nem kimélve költséget, fáradságot!

Homoród-fürdő 561 méterre fekszik a tenger színe felett s így mint magaslati gyógyhely is különös figyelemre méltó, gyógyörü nagy fenyevesek közepette, szélről, portól védett gyönyörű völgyben fekszik. Állandó, mérsékelt nedves (levegő) időjárás!

Orvosilag ajánlatik: általános vérszegénység, sápkór, görvél, basedow kór, légzőszerveknél, hólyagnak, hüvelynek, friss vagy hurutos bántalmak, fehérfolyás, vesebajok, női afestő hajok, fájdalmas, rendetlen havadás, méh elhajlás és ezekből származó magtalanság, gyermektelenség, idegesség, ideggyengeség, naurasthénia, általános testi gyengeség, hosszas betegségből üdülőknek, elgyengült és koros férfiaknak és nőknek. A külön szénsavval telített melegfürdők szívhajósoknak, csúsz- és köszvényben szenvedőknek, vérkeringési zavaroknál kitünő hatása.

E betegségeknel a **gyógyulás** — a vizet és fürdőt rendszeresen orvosi rendelet szerint, megfelelő ideig használva — **elmaradhatatlan!** Bámulatra ragadó, mit bizonyítani a sok és számtalan elismerések és orvosi bizonyítványok.

Szórakozásokat keresők: egészségeseknek, hivatalban kifáradott, kimerültek, testi-lelki megújodást nyernek, s megelégedettek lesznek az aetherileg tiszta levegőben. Paratlan ivó- és fürdő vizet használva! Számtalan sok közeli és távolabbi kiránduló helylyel! Vadászat, Pisztrang tenyésztési patakokban halászat! Pár kilométernyi séta utakkal, arnyas fenyvesekben, pihenő helyekkel: 3 Tennis, Krokett pálya. Gyermekeknek: Ringli-Spiel, automaták, torna eszközök, kugli, táncztanítás, szépség stb. versenyek, népiünnepély, unitárius bucsu, zsenge szentelés, katolikus kápolna, ref. istentiszteletek.

Térzenét naponta kétszer 2—2 óráig, az ujonnan szerződötett, 14 tagból álló **Kosztá Lajos** tordai, Udvarhelymegyében megtelepedendő,

Nagysolymosi Koncz Armin,
gyógyszerész, nagybirtokos, fürdőbérlet.

csigányprimás vezetése alatt, kitünően és újból szervezett zenekara szolgáltatja, naponként kiadott program szerint.

A nagyvendéglőt **Sükösd Miklós** a székelyudvarhelyi első szálloda „Budapest” bérletje látja el, kinek kitünő magyar konyhája, elismert tiszta és zamatos borai vannak és főképpen méltányosan olcsó, szabályrendelileg megszabott árai, kiválóan finom előzékeny modora és kiszolgálásával bizonyosan minden fürdő vendégemet a legnagyobb mértékben kielégíteni, mi a fő czélom nekem is.

Egy adag ebéd házhoz elhordva — melyből ketten ehetnek — naponta 3 féle és csütörtökön meg vasárnap négyféle naponta 2 kor. 60 fill. csak.

Szobák árai: bebutorozva a szükség okkal ágynemű nélkül napi 1 K. 50 fill.-től 2 K.—2 K. 50 fill. s az új erkélyes szobák 5 kor., szép nagyok, erkéllyel. Konyhás lakások is vannak! Szoba tisztító asszonyok, mosónékről gondoskodva van.

Szobákat kérem idején sürgösen megrendelni, mert máris igen sok van lefoglalva. Megrendelésnél kérem szobánként 20 kor. előleget küldeni.

Fürdő orvosa **Dr. Burnáz Imre** ur, kinek kézi gyógyszerészre van és mint állandó fürdő orvos, igen jó tapasztalatokkal bír.

Van posta, távirtda, telefon. Állandó kocsis közlekedés. Mérsékelt áru fiákrak helyben. Később automobil közlekedés Székelyudvarhely és Csikszere da között Homoród-Lobogón keresztül. Fuvarosok kirándulásokhoz. Bazár, szatolcs bolt, borbély, fodrász, fényképész stb.

Fürdő idény: **Fő idény:** jul. 1-től szeptember 1-ig, melyben a szobák, lakások csak egy óra adatnak ki, legkevesebb időre. Előidény június 15-től július 1-ig és utóidény szept. 1-től szept. 15-ig, melyekben a rendes szoba áraknak csak fele fizetendő, olcsóbb koszt és fürdő árakkal. Elő és utó idényben legállandóbb az időjárás, kevesebb a hő változás, biztosabb a gyógyhatás.

Utazás vasuton naponta 3-szori érkezés és indulás. Legjobb a reggel és délibeni érkezés.

Vasutra, megrendelésre kocsiam küldöm székelyudvarhelyi állomásra, honnan másfél óra alatt gyönyörű erdőn s hegyen át a meglepő szép völgybe Homoródra érkezik az utas, hol szivesen várt és fogadott vendégként fogadtatik, az utas vagy fürdő vendég.

Prospektusokat vagy fürdő leírást és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgállok.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLANDCEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR cégnél